ਰਾਮਬੀਰ

ਬਨਾਮ

ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਰਾਜ, ਦਿੱਲੀ

(ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 839/2019)

06 ਮਈ, 2019

ਦੰਡ ਕੋਡ, 1860: ਐਸ. ਐਸ. 300 ਅਪਵਾਦ 4,302-ਕਤਲ-ਪਤੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ-ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ-ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਦਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਜਿਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਹੋਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਜਿਸ ਨੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। 302 ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ-ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਕਿਉਂਕਿ ਘਟਨਾ ਅਚਾਨਕ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੰਮ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪੀੜ੍ਹਤ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਧਾਰਾ 4 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਵੇਗਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਇੱਕ ਯੂ/ਐੱਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 304 ਭਾਗ II ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਰੱਖਿਆ: 1.1 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚਾਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈਃ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹ ਕੰਮ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਪਵਾਦ 4 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 300 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਦੋ ਤੱਤ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 'ਸਰੀਆ' ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ, ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ, ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਅਤਿ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਚਾਨਕ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁੱਢਲੇ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-7, ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ 'ਸਰੀਆ' ਨਾਲ ਗਲਾ ਘੁੱਟਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਟੂਏ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਕੱਢੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ 'ਸਰੀਆ' ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਹੇ ਦੀ ਰਾਡ (ਸਰੀਆ) ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਲ ਦੇ ਪਲ 'ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਸੀ। ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਬੇਰਹਿਮੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਵਹਿਸ਼ੀ, ਤਸ਼ੱਦਦ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤਿ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 13] [168- ਐੱਫ ਐੱਚ 169-ਏ-ਡੀ]

1.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਤੱਤ ਜੋ ਅਪਵਾਦ 4 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 300 ਤੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਚਾਨਕ ਝਗੜੇ ਦੀ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕੰਮ ਧਾਰਾ 4 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ। 302 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂ/ਐੱਸ. 304 ਭਾਗ 2 ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14] [169-ਈ-ਐਚ; 170-ਏ]

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (1989) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 217: [1989] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 941-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 839।

2012 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1316 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 11.10.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ। ਸ਼ਿਖਿਲ ਸੂਰੀ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਸੂਰੀ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿੰਕੀ ਆਨੰਦ, ਏ. ਐਸ. ਜੀ., ਅਸ਼ੋਕ ਪਾਣਿਗ੍ਰਹੀ, ਪੀ. ਐਸ. ਸੁਧੀਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੀਰਤੀ ਦੁਆ, ਬੀ. ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ. ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਡੀ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2012 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਕੜ੍ਹਕੜ੍ਹਡੂਮਾ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 305 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

3. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 31.08.2010 ਅਤੇ 01.09.2010 ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ-ਸੂਆ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਮੌਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸੀ-834, ਗਲੀ ਨੰਬਰ.30/3, ਜਾਫਰਾਬਾਦ, ਦਿੱਲੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੰਬਰ.205/2010 ਵਿੱਚ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ

302 ਅਤੇ 34 ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ 18 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਭਾਵ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 1 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

4. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀਃ “

(i) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਰਾਗ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀਃ ਬਾਲ ਗਵਾਹ (ਪੀਡਬਲਯੂ-7) ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹ ਸੀ। ਅਪਰਾਧ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ

(ii)ਪੀਡਬਲਯੂ-1 (ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਆਈਓ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਵੇਖੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(iii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਛੱਤ' ਤੇ ਸੌਂ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(iv) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਰਾਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੱਚਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿੱਥੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(v) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮੰਨਦਿਆਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਮੁਖਬਰ ਰਾਹੀਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(vi) ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਹਥਿਆਰ 'ਸਰੀਆ' ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਡੰਡੇ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮੋੜ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ ਪਰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਗਰਦਨ ਉੱਤੇ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ 'ਸਰੀਆ' ਦੇ ਮੋੜ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। "

5. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੀ ਡਬਲਯੂ-7 ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੋ ਕਤਲ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਦੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਫਿਆਜ਼, ਜਿਸ ਨੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 06 ਵਜੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀਃ 30 ਸਵੇਰੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-17-ਕਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-18-ਸ਼ਾਹਿਦ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਜਿਰਹ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ 'ਸਰੀਆ' ਨਾਲ ਗਲਾ ਘੁੱਟਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

6. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਏ.

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ, ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਗੁਆ ਲਿਆ, ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 'ਸਰੀਆ' ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਦੋ ਤੱਤ ਗਾਇਬ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

7. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 13.11.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਖਿਲ ਸੂਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿੰਕੀ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

9. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦਰਮਿਆਨ ਆਮ ਝਗੜੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜੋ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਸੂਰਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਗੁਆ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ 'ਸਰੀਆ' ਚੁੱਕਿਆ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਚਾਨਕ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ ਨੂੰ 'ਸਰੀਆ' ਨਾਲ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ। ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਤੱਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਦੋ ਤੱਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

10. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਤਲ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰ ਪਦਾਰਥਕ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। , ਪੀਡਬਲਯੂ-7; ਪੀਡਬਲਯੂ-9; ਪੀਡਬਲਯੂ-17 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-18। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ 'ਸਰੀਆ' ਨਾਲ ਗਲਾ ਘੁੱਟਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਸਰੀਆ' ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਬਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ, ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ, ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣਾ 'ਸਰੀਆ' ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

12. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਘਟਨਾ 31.08.2010 ਅਤੇ 01.09.2010 ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਨੰ. ਸੀ-834, ਗਲੀ ਨੰਬਰ.30/3, ਜਾਫਰਾਬਾਦ, ਦਿੱਲੀ। ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਟੂਏ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਝ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਮ੍ਰਿਤਕ-ਦਾ 'ਸਰੀਆ' ਨਾਲ ਗਲਾ ਘੁੱਟਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-15-ਐਸ. ਆਈ. ਧਰਮੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ' ਸਰੀਆ ', ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਬੋਤਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ ਛੱਤ' ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ।

ਪੀਡਬਲਯੂ-9-ਫਿਆਜ਼, ਜੋ ਕਿ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 01.09.2010 ਉੱਤੇ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

13. ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚਾਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈਃ

(i) ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;

(ii) ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ;

(iii) ਇਹ ਕਾਰਜ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ
(iv) ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਪਵਾਦ 4 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 300 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਦੋ ਤੱਤ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ 'ਸਰੀਆ' ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ, ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਐਕਟ ਏ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਵਚਨਬੱਧ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਅਤਿ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਚਾਨਕ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁੱਢਲੇ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-7, ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਾਂ ਦਾ 'ਸਰੀਆ' ਨਾਲ ਗਲਾ ਘੁੱਟਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਟੂਏ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਕੱਢੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ 'ਸਰੀਆ' ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਹੇ ਦੀ ਰਾਡ (ਸਰੀਆ) ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਲ ਦੇ ਪਲ 'ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰਨ

ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦਾ ਲਾਭ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਬੇਰਹਿਮੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਵਹਿਸ਼ੀ, ਤਸ਼ੱਦਦ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤਿ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

14. ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 1 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਪਲ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਵਾਦ 4 ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਹੋਏ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਪਲ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਤੱਤ ਜੋ ਅਪਵਾਦ 4 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 300 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਚਾਨਕ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕੰਮ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

15. ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate